

A FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG LEGYEN SEMLEGES!

Helyeseljük, hogy a magyar kormány tárgyalásokat kezdett országunknak a varsói szerződésből való kilépéséről. Azok között a nemzetellenes lépések között, amelyek a megdöntött rendszer vezetőinek lelkiismeretét terhelik, talán első helyen szerepel az ország függetlenségének eltörlése, hazánknak egy zárt katonai blokkhoz való láncolása. Magyarország, amelyet pedig egész történelmi múltja arra predestinál, hogy híd legyen a Kelet és a Nyugat között, így módon külpolitikailag is börtönrácsok mögé került. Az egyoldalú szovjet orientáció sértette a nemzet érzéseit, és kimondhatatlanul sok kárt okozott országunk fejlődésének, amennyiben elvágott minket a művelt Nyugattól.

Ez a politika természetesen egyenes folyománya volt annak a kormányzati rendszernek, amely nem tudott — vagy nem is akart — a népre támaszkodni, s melynek (abban a mértékben, ahogy csökkent híveinek és támogatóinak tábora) mindinkább egy idegen hatalom szuronyaira kellett támaszkodnia.

Ezért is olyan magától értetődő, hogy a kormányrendszer mai forradalmi átalakítását kísérnie kell a külpolitika nem kevésbé gyökeres átváltoztatásának is. A forradalom osztgái nemcsak azért harcoltak a barikádokon, hogy Magyarország belsőleg szabad legyen, hanem hogy a szabad Magyarország immár teljesen önállóan, minden külső kényszer és utasítás kikapcsolásával alakíthassa ki a maga saját, magyar külpolitikáját.

A ránk erőszakolt, és kezünkkel, lábunkkal gúzsba kötött varsói szerződés felmondása jelenti ezen az úton az első lépést. De csak az elsőt. Tovább kell haladni a megkezdett úton, és félreírhatatlannak kell jelölni, hogy Magyarország — úgy ahogyan a szomszédos Ausztria is — a semlegesség politikáját kívánja folytatni. Ez nem jelenti azt, hogy nem lesz véleménye a nemzetközi élet nagy kérdéseiben. Ellenkezőleg — most lesz, most lehet igazán önálló véleménye, olyan véleménye, amely összhangban áll nemzetünk érdekeivel. De jelenti azt, hogy Magyarország a továbbiakban nem óhajt csatlakozni a világpolitika egyik tömbjéhez sem, nem kívánja magát sem lekötni, sem elszigetelni egyik irányban sem. Egy ilyen álláspont felel meg nemzetünk földrajzi helyzetének csak úgy, mint történelmi hagyományainak, illetve a hagyományokból leszármazott tanulságoknak.

Lássunk tisztán: kis nép vagyunk. Kis nép, amelynek forradalma ugyan világtörténelmet csinált, de amely katonai erejével nem képes eldönteni nálunk nagyobb hatalmak különféle viszályait. Mire való tehát a nagyhatal-

mak civódásaiba belekeverednünk? Álljunk ki ott, ahol ezt nemzetünk vagy az egyetemes béke és biztonság érdekei megkövetelik, de ne csörtelessük a kardot ott, ahol semmi dolgunk nincsen. Még abból soha semmi jó nem származott, ha egy kis nemzet visszavonhatatlanul lekötötte magát a nagyhatalmak egyik csoportja, vagy éppen egy nagyhatalom mellett. Még akkor sem jó ez, ha pillanatnyilag a nagyobb hatalommal minden tekintetben egyetértünk. Kis népeknek sok barátja van szűksége. Nem szabad még egyszer kinnlévő barátságokat úgy visszaütíteni, mint ezt az elmúlt években a Nyugat irányában tettük.

Jelenti egy ilyen politika a szovjet-magyar barátság megromlását? Nem, egész határozottan és már most ki kell jelentenünk, hogy semlegesek kívánunk lenni, de ugyanakkor — sőt épp ezért — békében és barátságban kívánunk élni a hozzánk legközelebb élő nagyhatalommal, a Szovjetunióval. Mi több: bátran elmondhatjuk, hogy ez a viszony most — a függetlenség kiharcolása után — valószínűleg igazán őszintévé és zavartalanúvá válik. A Szovjetunióval is meg kell értenie, hogy ez az új viszony szerez neki itt igazi barátokat a régi lakóik helyett.

A semlegesség és a függetlenség jegyében másfelől fel kell újítanunk hagyományos baráti viszonyunkat a Nyugat demokratikus nemzetével, akiktől múltunk folyamán annyi szellemi ösztönzést kaptunk, s akiket csak az önkényuralom megszállottai nevezhettek ki népünk ellenségeinek. Természetesen velük szemben is megőrizzük függetlenségünket, mert ez mostantól fogva már nemzetünk jövőjének lételapja. De ha mai nehézség helyzetünkben alkalom kínálkozik nyugati gazdasági segítségért, ezt nem szabad visszautasítanunk.

Független külpolitikánk legfontosabb alappillére az azonban a szomszédos kis nemzetekkel való barátságot és összefogást kell megtennünk. Függetlenségünk ettől is elűtött bennünket — pedig már Kossuth nagy gondolata volt a dunavölgyi népek szoros szövetsége. Igen, Magyarországnak mostantól fogva — Kossuth Lajos és Károlyi Mihály dicső hagyatékához hiven — a dunavölgyi népek konföderációjának kiépítésén kell dolgoznia. Ez a mi nemzeti külpolitikánk legfőbb parancsa, mert hiszen a világ e részén élő kis nemzetek csak egymással összefogva őrizhetik meg tartósan függetlenségüket, s gyakorolhatnak befolyást a világ dolgozóira.

Bizunk benne, hogy a magyar nemzeti külpolitikának ezek az alapelvei rövidesen eleven valósággá válnak. A nemzeti kormány első lépései reményt nyújtanak erre.

K. P.

ÉGŐ SZOVJET PÁNCÉLOS AZ ÜLLŐI ÚTON

Foto: Petten

SZERDÁN DÉLBE A PARLAMENT ELŐTT A varsói szerződés felmondásáról, a szovjet csapatoknak az országból való kivonásáról tárgyal a kormány

Nagy a forgalom a parlament épületében. Küldöttség küldöttségnek adja a kilincset. Falvakból, üzemekből, kerületekből jönnek az emberek, asszonyok, munkások, egyetemisták, egyházi delegációk. Nagy Imre és Tildy Zoltán titkárságán szünet nélkül cseng a telefon, s küldöttség küldöttséget ér. Hirt hoznak a pártok alakulásáról, arról, hogyan halad a lerombolt házak helyreállítása, közellátási problémákat terjesztenek elő, vagy új szervezetek megalakítását jelentik be. A fő kérdés azonban mindenütt ugyanaz. Mikor vonul ki a szovjet hadsereg az országból?

Délután fölkereste Nagy Imre miniszterelnököt a Csepeli Vas- és Fémművek szerdán megalakult munkás-tanácsának 20 tagú küldöttsége. 19 pontból álló követelést terjesztettek elő. Az első pont itt is az, hogy haladéktalanul vonják ki a szovjet csapatokat hazánk területéről. Amíg ez nem történik meg, nem kezdik el a munkát.

„Nem érezzük biztosítottak a forradalom vívmányait, amíg ez nem történik meg

— mondta a miniszterelnöktől távozva. — Nem tudunk bízni addig, amíg a kérdés meg nem oldódott. Biztosították a miniszterelnököt, hogy ha a szovjet csapatok elhagyják az országot, a kormány támaszkodhat Csepel negyvenezer dolgozójának bizalmára.

Délután több száz főnyi tömeg gyűlt össze az épület előtt. A kormány munkájától, a szovjet csapatok helyzetéről, s Mindszenty József hercegprímásról akartak hallani. Nagy Imre a parlament egyik erkélyéről szólt az egybegyűltekhöz. Elmondotta, hogy a magyar nemzeti kormány, amely a magyar forradalom eredménye, a nemzeti politika szilárd talaján áll. Nem tűr az ország belügyeibe semmilyen beavatkozást. Magyarország szuverén, független, egyenjogú állam.

— Szabadságunk és függetlenségünk első napjait éljük — mondta Nagy Imre — eltakarítottuk az útból a nagy akadályokat.

Nagy Imre miniszterelnök fontos megbeszélései

A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság magyarországi nagykövete szerdán felkereste Nagy Imre miniszterelnököt és több mint félórás megbeszélést folytatott vele.

A miniszterelnököt egyébként

Rákosi és Gerő bandáit kisöpörtük az országból. Mérhettetlenül nagy bűnök terhelik őket, amelyek következményei bennünket sújtanak.

Az egybegyűlték követelték, hogy válaszoljon arra a kérdésre, ő hirt-e be a szovjet csapatokat Budapestre vagy sem. Nagy Imre azt válaszolta, hogy

ez a híresztelés hazugságon alapul, őt már kész helyzet elé állították a szovjet csapatok behívásával.

Bejelentette az egybegyűlteknak, hogy a mai napon megkezdtek a tárgyalásokat a szovjet csapatoknak egész Magyarország területéről való kivonásáról és

a varsói egyezmény ránk háruló kötelezettségeinek felmondásáról.

— A tárgyalásoknak — mondta — már vannak biztató eredményei. Végül bejelentette, hogy ma reggel Mindszenty József hercegprímást visszahelyezték hercegprímási jogába, s a mai naptól teljes joggal gyakorolja egyházi és állami jogait.

Mindszenty József hercegprímás kiszabadításának hiteles története

Három honvédtiszt várja Tildy Zoltán államminisztert az Országház egyik szobájában: Pálkás Antal őrnagy, Molnár Bertalan és Deák János hadnagyok. Ők kísérték Budapestre Mindszenty József bíboros hercegprímás, esztergomi érseket, kiszabadítása után. Most Tildy Zoltán hívására jöttek ide a küldöttségekkel, gondokkal teli parlamentbe. Várnak. Közben faggják őket, s ők válaszolnak mindenkinek, bármily sokszor változik, cserélődik is az őket körülölelő embergyűrű.

Egymásnak adva a szót, így mondják el a kiszabadítás történetét:

— Mindszenty József Rétság mellett, Fejsőpetényben egy elkülönített kastélyban háziőrzetben élt — kezdi Molnár Bertalan. — Az oroszok felszólították a múlt héten, hagyja el a kastélyt, biztonságos helyre viszik. Visszatulajozta.

A rétségi laktanyában kedden délután alakult meg a forradalmi katonai tanács, s úgy határozott: kiszabadítja a fogságból az igazságtalanul üldözött hercegprímást. Pálkás Antal őrnagy így folytatja:

— Rövid tűzharcban elkergettük a kastélyt őrző államvédelmistákat, és utána a laktanyába vittük Mindszenty Józsefet. Meleg fogadtatást rendez-

tünk a tisztelőre. Az éjszakát nálunk töltötte. Közben pesti forradalmárok, egyetemisták, folyómörök és munkások is jöttek hozzánk. Ők is a primás kiszabadítására indultak de már csak szabadságának üdvözlésére érkeztek.

— Reggel indultunk Pestre — mondta tovább az őrnagy. — Várcott virággal áraszították el a bíboros vívó autót. A primás áldást osztott az út mentén felsorakozott népeknek. Tovább, falvakban és kisvárosokban, mindenütt nagy ünnepléssel fogadták a hercegprímást. Pesten eljéngett az utca, Budán, az Üri utcai érseki palota előtt hatalmas tömeg várta őt. Amikor meglátták az érkező gépkocsit, s benne Mindszenty Józsefet, elénekeltek a nemzet Himnuszt, majd a pápai himnuszt. A primás főpásztori áldását adta az egybegyűltekre, és pár szóval megköszönte a ragaszkodást.

Ezután a bíboros visszavonult palotájába, és csendes szentmisét mondott.

— Ennyi a történet — ismételteti tízedzer, huszadszor a három katoná. Ekkor kinyílik a szoba ajtaja és Tildy Zoltán lép be. Pálkás Antal úgy áll, hogy feladatát teljesítette.

Kocsis Tamás

A Corvin köz ifjú szabadságharcosainak felhívása

MAGYAROK!

Mi, a Corvin köz ifjú szabadságharcosai eddig harcoltunk, nem beszélünk.

Most, hogy végre megszólalhatunk, első, nagyon komoly szavunk minden magyar testvérünkhöz, hogy a legteljesebb rendet mindenütt őrizzük meg, vagy pedig ahol szükséges, minél előbb állítsák helyre.

Igy nem szolgáltatunk ürügyet az oroszoknak arra, hogy rendfenntartás címen továbbra is az országban maradhassanak.

Ma a rend megőrzése a legfontosabb nemzeti feladat, amelynek minden más szempontot, pártérdeket alá kell rendelni.

A rendbontás ma hazaárulás! Kérünk mindenkit, hallgasson ránk, ne kelljen azt mondanunk, hogy ifjú bajtársaink vére hiába hullott.

A Corvin köz (Kilián) ifjú szabadságharcosai.

A Forradalmi Ifjúsági Szövetség partonkívüli szervezetének felhívása a magyar ifjúsághoz

Magyar fiatalok! Alakítsátok meg falun és városokban a Magyar Forradalmi Ifjúsági Szövetséget. A szövetség tömörítse magába azokat a fiatalokat, akik 1956 céljai alapján készek harcolni és dolgozni hazánkért. (MTI)

Maléter Pál a honvédelmi miniszter első helyettese

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Tóth Lajos vezérőrnagyot, a honvédelmi miniszter első helyettesét, és a Honvéd Vezérkar Főnökét tisztségei alól felmentette. Egyben Maléter Pált a honvédelmi miniszter első helyettesévé, és Kovács Istvánt (nem azonos a budapesti pártbizottság volt első titkárával) a Honvéd Vezérkar Főnökévé nevezte ki.

A Minisztertanács Király Béla vezérőrnagyot nevezte ki a főváros katonai parancsnokává. (MTI)

Maléter Pál a Kilián-laktanya hős védőinek parancsnoka volt. Kinevezése a fegyveres felkelés képviselőinek első jelentkezése a kormányban.

A magyar szobrászok javaslata a forradalmi harcokban elesett hősök emlékének megőrzésére

A Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Forradalmi Bizottsága Nagy Imre miniszterelnök-höz fordult, hogy elgondolásukat a kormány tegye magáévá. Javasolják, hogy a forradalmi szabadságharcban elesett hősök temetkezési helyeül a Vörösmarty téren a Vörösművészeti múzeumból az ország 19 megyéjéből szállított föld-

ből az ország lakosságának részvételével emeljének hegyet és a 19 megye jelképűl ültessenek oldalába 19 facsemjét. A hegyen elhelyezett köztáblákba véssék be az elesett hősök nevét. A javaslatot a bizottság nevében Ferenczi Bénével az élen számos kiváló szobrászművész és Nagy János kubikos írta alá.

A koalíciós kormányzás bejelentése óta új lapot ír a magyar történelem. Mindemellett még nem mondhatjuk, hogy a kormány és a forradalmi erők között megszületett a teljes összhang. Bizalomtalanok van egyes régi kompromittált vezetőkkel szemben. De ezek felcserélése másokkal, kevésbé kompromittált emberekkel: ez sem elég. Ahhoz, hogy végérvényesen megszűnjön a kormány iránti bizalomtalanok, *elengedhetetlenül szükséges, hogy a forradalmi erők jelenlétét közvetlenül képviselje a kormányban. Olyan emberekre gondolunk, akik vezetőszerepet játszottak a felkelés győzelmének kivívásában, illetve érdemeiket szerezték a forradalom eszmei-politikai előkészítésében.*

A koalíciós alapon létrehozott kabinet mindenképpen nagy és jelentős lépés a helyes úton. De nem lehet elég. Kétségtelen, hogy az önkény idején fondorlattal és erőszakkal, a demokrácia sárba tiprásával megszüntetett politikai pártok nagyra hívatottak és milliós érdekeiket képviselték. Abban sem kételkedünk, hogy ezek a pártok ismét megtalálják a bennük bízók tömegeit és igen hamar újból jelentős politikai tényezőkké válnak. Mégsem szabad megfelekedni arról, hogy 1948 óta nem kevés változás történt az országban. S főleg: hiba lenne gondolni arra, ami legutóbb egy hét alatt történt. Forradalomban a napok sokszor évekkel érnek fel. Az elmúlt rossz emlékű években a felszín alatt forrongott a mély, s a felkelés évekkel felérő napjaiban a felkelt nép új vezetőket formált. Ezeknek az erőknek, a forradalom, a nemzeti felkelés erőinek jelentős képviselőit kell jutniuk a kormányban.

Vitathatatlan, hogy a nép teljes és pontosan lemérhető akaratát csak a szabad választás mutathatja majd meg. De vajon szabad-e, lehet-e addig is várni a forradalmi erőknek a kormányban való képviselésével? *Nem, nem szabad, mert a késlekedés sérti a nép igazságérzetét. A késlekedés ezért önmagában is nagy baj, hiszen a népfelség annyit emlegetett, de éveken át sárba tiport eszméi most elemi erővel követelnek utat maguknak. De nemcsak arról van szó. A nép egységesen elszánta magát arra, hogy mindenképpen véghez viszi forradalmát. Véghezviszi a fegyverek szavával is ha kell, jöllehet az önkény, a létbizonytalanság, a félelem évei után sokszorosan vágyakozik a békére és a nyugalomra, a rendre és a biztonságra. S egyre több határozott és felhívás szöveget fel általános sztrájkra is. Pedig az is világos, hogy a népi felkelés győzelmén után nemcsak a meglevő értékek további pusztulása, hanem a termelés elmaradása is a nemzet jólétét csökkenti, mindannyiunk ellátását veszélyezteti. Miért szánják magukat mégis a dolgozó emberek tömege arra, hogy ha kell, ezekhez az eszközökhöz folyamodjanak? Azért, mert a jelenlegi kormány összejáratása nem nyújt számukra teljes biztosítékot arra, hogy a nemzet követelése; az elképzelhető legrövidebb időn belül megvalósulnak. Ezért is fontos és sürgős a kor-*

ÖRÖMMEL NYUGTÁZZUK,

hogy a miniszterelnök végre a nyilvánosság előtt is megerősítette: nem ó kérte a szovjet „rendfenntartó” csapatok behívását Budapestre. Tudtuk — ez az eseményekből is világos volt —, hogy nem ó kérte, hiszen a szovjet csapatok már a forradalom első estjén bent voltak a fővárosban. Nagy Imre viszont csak a rákövetkező napon lett miniszterelnök. De ha így volt — miért tűrte el, hogy nevével visszaéljenek, s miért tűrte oly sokáig? (Nyolc nap egy forradalomban nagy idő!) Miért kellett e nyolc hosszú napnak eltelnie, amíg a közvélemény választ kapott nyugtalanító kérdésére. Miért oly későn — kérdezhethők az ismert mondas zavaival.

Ime erre is a válasz: mert az egyik gyalázatot egy másik is tetézte. Nemcsak Nagy Imre nevével éltek vissza (a statárium kihirdetésénél csakúgy, mint az orosz csapatok bejvetésénél utólagos „igazolása” —, de Nagy Imrét magát is fogolyként kezelték. Gerőnek és vele együtt diasztelenül letűnt társainak védőpajzsaként kellett ez az öreg ember —, de végső hatalmukkal napokon át megakadályozták, hogy Nagy Imre szíve szerint szólhasson a néphez. Fogságából — miként a magyar nép — Nagy Imre is csak most szabadult.

Reméljük, most már örökre véget ért az a korszak, amikor még a magyar miniszterelnök sem volt úr a portáján.

mány mielőbbi átalakítása, megerősítése a forradalmi harc vezetőivel. *Mit vár az ország a kormány ilyenforma megváltoztatásától, a felső állami vezetésebe kerülő emberek től? Mindenekelőtt azt, hogy azzal a következetességgel, rendíthetlenséggel és bátorsággal képviseljük a békés munkában is a nemzet követeléseit, a nemzeti függetlenség és szabadság szent ügyét, mint ahogy a nemzeti felkelést vezették. De nemcsak azt várja tőlük az ország. Azt is, hogy olyan bölcs mértékretartást is tanúsítsanak, olyan féltve őrizzék a nemzet munkájától létrehozott javakat, és a mindennél drágább emberi életet, mint ahogyan ezt a harcok folyamán tették. Azt várja az ország a forradalom vezetőinek a kormányban való részvételétől, hogy kikristályosuljanak azok az eszmék, amelyek a fegyveres felkelés hatóerői voltak — már csak azért is, hogy a választásakor világos és áttekinthető politikai célok felett ítélhessenek a választó polgárok. Azt várja a nép a forradalmi erők legjobbjaitól, hogy a békés irányító munkában olyan tisztán őrizzék majd a forradalom becsületét, nagy*

Kovács Béla beszéde a Kisgazdapárt pécsi nagygyűlésén

(Tudósítónk telefonjelentése.)
Szerdán alakuló nagygyűlést tartott a Kisgazdapárt Baranya megyei szervezete. A nagygyűlésen több száz régi kisgazdapárti tag vett részt. Megjelent és beszédet mondott Kovács Béla, a Kisgazdapárt volt főtisztára is, aki csak a gyűlés tartására hagyta el a kórházat.

Kovács Béla a többi között kijelentette: nem érzi magát hivatva arra, hogy a párt nevében programot adjon. De az elmúlt évtized szomorú, egyben hasznos politikai iskoláját kijárva, mindenkinek látnia kell, hogy nem 1939-et, s nem is 1945-öt frunk. Szó sem lehet itt a grófok, földesurak és kapitalisták világának visszatéréséről — jelentette ki Kovács Béla. — Mindenesetre az a véleményem, hogy nemzeti programunk csak a szabad, demokratikus, független Magyarország felépítése lehet.

Háromszáz vagon élelmiszer a budapesti üzletekben

A Belkereskedelmi Minisztérium ideiglenes forradalmi tanácsa jelenti, hogy 1956. október 31-én mintegy 300 vagon élelmiszert szállítottak ki az üzletekbe. Többek között 60 vagon kenyert, 800 000 péksüteményt, 50 vagon burgonyát, 20 vagon zsírt, 12 vagon húst, 300 000 liter tejet, 40 vagon rizst, 15 vagon lisztet, 10 vagon cukrot és 35 vagon zöldséget és gyümölcsöt vegyesen. Békéből 30 vagon liszt, 3 vagon baromfi és Szolnokról 18 vagon cukor érkezett.

Közellátási gondok

Budapest inakossága a legnagyobb meglepéssel tapasztalja, hogy az alapvető élelmiszercikkek — ha bizonyos sorbanállással is — megfelelő mennyiségben kaphatók. Ezekben a napokban az élelmiszeripar, a kereskedelem dolgozóit méltóak voltak az utcákon fegyverrel harcolók hősiességéhez. Hála és forró köszönet érte.

és szent jellemvonásait, mint a harcok idején, Mindennemű önkény és elnyomás, igazságtalanság, törvénytelenesség és baszkodás ellen harcoltak — ezt tegyük ezután is. A teljes politikai szabadság és egyenlőség kivívásáért szállt sikra a felkelt nép — ezt építsék majd tovább a vezető helyekről. A felkelés a fegyverek érces hangjával az előjogok és kiváltások megszüntetését követelte — ez legyen a jelszó továbbra is. A legszembetűnőbb, minden igaz magyar hazafira kiterjedő egységfront alapján vívta ki győzelmét a forradalom — legyen hát a széles nemzeti egység a politika vezérfontosa is. Az önkény szülte rendetlenség, kapkodás, diletantizmus is részese volt a nemzeti felháborodásnak — a szakértelmet és a józan észet segítse uralomra jutni a forradalmi erők majdani részvétele a kormányban.

Ezt várjuk a felkelés vezetőinek bevonásától. Az ország, az állam vezetői közé — eltelve az irántuk érzett bizalomtól. Ezért kívánjuk, hogy a választásokig is — amikor majd a nép szeretete és hálája bizonnyal marad el — helyet kapjanak a kormányban.

Közellátási gondok

még vannak ezekből a cikkekben készletek. De ezek a készletek nagyon hamar elfognak fogyni. A tenivalók sora ezzel még nem ért véget.

Nem feledkezhetünk meg arról, hogy az idegen tankok mennyi kárt tettek a főváros épületeiben.

Az embereknek lakásuk kell a fejük fölül. Az embereknek ablaküvegre, a tönkrement bútorok pótlására van szükségük. S erre már most kell gondolni. A dolgozók sztrájkolnak addig, amíg az idegen csapatok el nem hagyják hazánk területét. Szerencsére ez a követelés nem talált sikert fülekre.

Remélhetőleg, a munka általános megkezdésének ezen legfontosabb feltétele minél előbb biztosítva lesz.

Miskolcon kedden este a Független Kisgazdapárt, a Magyar Szociáldemokrata Párt és a Nemzeti Párt részről felhívást adott ki a városi és megyei szervezeteknek, hogy az újjászervezési munkát azonnal kezdjék meg. A késő esti órákban a demokratikus pártok a következő közös közleményt adták ki: „1956. október 30-án a Független Kisgazdapárt, a Magyar Dolgozók Pártja, a Szociáldemokrata Párt és a Nemzeti Parasztpárt miskolci és Borsod megyei vezetői pártközi értekezletet tartottak. Kegyelettel emlékeztek meg a szabadsághősökről, akik életüket áldozták a szabadsáért és függetlenségért vívott küzdelemben. Továbbiakban megállapodtak, hogy rendszeres időközökben tartanak megbeszéléseket, mert erre a demokratikus fejlődés érdekében szükség van. A pártok vezetői megállapodtak abban, hogy függetlenségünk, demokratikus fejlődésünk megóvása érdekében elengedhetetlenül szükséges a törvényes rend, a fegyelem, az építőmunka. A rend és a fegyelem megteremtésére kéri minden becsületes hazafi odaadó támogatását.”

Az éjszakai órákban az MDP Borsod megyei bizottsága lemondott, ideiglenes intéző bizottság alakult, amely a pártelnökség megválasztásáig irányítja a párt munkáját.

Békésesaba

Az iskolákban megkezdődött a tanítás, az üzletek nyitva vannak, a pártok megkezdték a szervezkedését. A megyei forradalmi bizottság támogatja Nagy Imre kormányát. A rend és nyugalom lassan teljeseen helyreáll, bár a sztrájkosok titokban még az utóbbi napokban is fegyvereket osztottak ki a téglagyárban dolgozó szimpatizánsaik között. Csütörtökön Függetlenség címmel új politikai napilap jelenik meg.

Debrecen

A keddi délutáni rádiónyilatkozatokat a megye és a város területén nagy érdeklődéssel és megnyugvással fogadták. Nyomban meg is indult a szervezkedés. A debreceni kommunisták ültek össze először és megalakították a Magyar Kommunista Párt debreceni szervezeteit. Programukban feladatként jelölték meg a forradalmi vívmányok megvédését és továbbvitelét, a bűnös elemek, akik pusztításhoz, testvérharchoz vezették a népet — felelősségre vonását. A debreceni szocialista forradalmi bizottság a volt MDP székházát átadta a kommunista párt helyi szervezetének, amely szerdán délután tartja első kibővített ülését. A Független Kisgazdapárt szervezőjét dr. Kovács Béla középiskolai tanár irányítja. A Kisgazdapárt debreceni szervezete szerdán délután alakult meg.

Heves megye forradalmi munkástanácsának valamennyi harcosa helyesnek tartja a Dunántúli Nemzeti Tanács megalakulását. Elhatározták, hogy csatlakoznak győri harcos társaikhoz, magukévá teszik a győriek követeléseit.

Gyöngyös

A Gyöngyösi Forradalmi Katonai Tanács parancsnoka, Béres Emil alvezetésű polgártárs telefonon értesítette a Magyar Szabadság szerkesztőségét a következőkről:
— Városunkban sikerült megakadályoznunk a nemzeti vagon pusztulását. Ez azzal értük el, hogy a munkástanácsok megszilárdították a rendet és a fegyelmet, a katonaság megőrizte a nyugalmat, s a munkásokkal együttműködve megalakítottuk a nemzetőrséget. Gyöngyösön és a vidéken ma rend és nyugalom van.
Végül elmondotta Béres polgártárs, hogy kiáltványt bocsátottak ki. Ebben a Gyöngyösi Forradalmi Katonai Tanács harcosai, tiszthelyettesei és tisztjei mély felelősségérzetűket hangoztatják hazánk jelenlegi helyzetében.

Tatabánya

Komárom megyében lassan helyreáll a rend és a nyugalom. A munkások örömmel fogadták a kormány bejelentéseit: a töbypárt-rendszert, a szabad választásokat, a begyűjtés megszüntetését. A munkástanácsok már csaknem valamennyi üzemből megkezdtek működsüket. Az Almászfűtő Kőolajipari Vállalatnál vasárnap megakadt a termelés, mert a tartályok megteltek és a benzin és a gázolaj elszállítása nehézségekbe ütközött. A gyár munkástanácsának rendelkezésére autók, hordókban szállítják a benzint és a gázolajat, hogy zavartalanul tegyék elsősorban a mentőautók működtetését és a mezőgazdasági gépek munkáját.

Veszprém megye

A veszprémi forradalmi tanács két tagja Budapestre, a parlamentben beszélt Nagy Imrével. Véleményük szerint megnyugtató válaszokat kaptak. Nagy Imrétben változatlanul bíznak. A megbeszélés eredményeit azonban még nem hozták nyilvánosságra és így a tömeg általában még bizalmatlan.

További nagy mennyiségű külföldi gyógyszer- és élelmiszert szállították meg a Férihegyi-repülőterre

A magyar szabadságharcos hősök és a rászoruló lakosság részére kedden és szerdán ismét nagy mennyiségű gyógyszer- és élelmiszert szállítottak meg a Férihegyi-repülőterre. A „léghídon” a forgalmat csaknem tíz magyar repülőgép látja el. A külföldi segélyszállítmányokat, amelyek többek között Angliából, Svájcban és Ausztriából érkeznek, Bécsben gyűjtik össze, és a léghíd rendszeres járatával érkeznek Budapestre. Kedden például 21 magyar repülőgép szállt le Férihegyen, köztük lengyel, román, belga és svájci gép is. Szerdán is hasonló mennyiségű gyógyszer- és élelmiszert szállítottak meg. A rakományt már eljuttatták a Vöröskereszt központjába. (MTI)

Magyarország a többpártrendszer útján

Amikor a békésen tüntető pesti népre utolsó érvként tüzet zárdított Gerő és Hegedüs kormánya, már világos volt, hogy az egypártrendszer megbukott, s hogy a hitelét vesztett rendszert merőben másfajta kormányzatnak kell felváltania. Olyan kormányzatnak, amely szabad és független hazában a népakaratot és csakis a népakaratot testesíti meg. A forradalomra fölkelte néptömegeknek kezdetül fogva egyik fő követelése volt a pártok versengése és a szabad választásokon alapuló demokratikus rendszer megteremtése. Azzal tehát, hogy a forradalom nyolcadik napján a Magyar Dolgozók Pártja lemondott az egypárti kormányzatról, és megkezdődött a kormány átalakítása a többpártrendszer szellemében, a néptömegek egyik legfontosabb követelése teljesült.

A népakarat terebélyes fáján már most nyiladoznak az új hajlások: sorra alakulnak a demokratikus pártok. S e pártok máris küzdőterre léptek: tízezrek munkálkodnak talpraállításukon. Éppen ez a roppant buzgalom jelzi, hogy mennyire érett volt ez az óhaj, s mennyire hiú volt a forradalom által megdöntött rendszernek az az elképzelése, hogy más pártok elfojtása megteremtette a nép „egységét”. A sokévtizedes demokratikus és függetlenség harca hagyományos pártjait közígazgatásilag el lehetett törölni, de nem sikerült elfojtani a politizáló, vagy inkább csak politizálni vágyó tömegek igazi érzeit. A magyar-ság megőrizte türelmetlen hitét az igazi demokráciában.

Még talán 36 óra sem telt el a fordulat óta, de az új magyar élet politikai pártjainak körvonalai máris kirajolódtak. Keretet szabnak annak a harcnak, amely most majd tovább folyik a magyar élet teljes demokratizálásáért. Tovább folyik — a szavazó cédulákkal! Az általános, szabad és titkos választások, amelyek hamarosan előtűnnek állnak, sorsunk formába ön-

tésének új harci szakaszát jelentik. E harc fegyvere a szavazó cédula lesz. S ez olyan küzdelem, amelynek során elveszteség nélkül léphet sorompóba a magyar nép. Ez győzelmünk betetőzése lesz, mert a szabad választások révén a nemzet jövőjébe népkézre szándékon, minden külső vagy erőszakos befolyástól mentes akaratával alakul.

Győztes forradalmunk e második szakaszának megvívására már ma is gondolnunk kell. Hogyan készüljön fel erre a nemzetre? Merre vegye lépteit? Miként emelje magasba a magyar szabadság és függetlenség új épületét? Ki-ké döntson saját lelkiismerete szerint. Egy a fontos. Hogy az új pártok politikai céljaiban, eszközeiben, programjában jusson kifejezésre a teljes értelemben vett demokrácia. Elismerni a többség akaratát — és tiszteltetartani a kisebbséget! Az új élet akkor lesz igazán szabad és igazán magyar, nemzetünk sorsa akkor ível felfelé, ha abban mindenkinek az akarata, ízlése, igénye, vágyakozása szabadon testet ölthet. Jöjjön tehát a pártok küzdelme, de legyen e küzdelemnek egy közös vonása: *felelősség* a nemzet sorsáért, és a haza gyors felemelkedésének szolgálata. Szabadságot minden irányzatnak és pártnak — kivéve az olyan irányzatot, amely monopolizálni akarja az igazságot s eltiporni a többi irányzatot. Eből elégünk volt 1944-ben, s elégünk 1948—56-ban.

A többpártrendszer a magyar élet új gerince lesz, amely által végre eljutunk oda, hogy minden becsületes, hazaszerető, népe sorsáért felelős emberünk megtalálja politikai tevékenységének mindennapi kereteit. A győztes forradalom az utcáról csakhamar bevonul a pártok székházaiba, vérkeringésébe, s a Parlamentbe. Bizunk benne, hogy hamarosan lesz olyan alkotmányos életünk, amelyenre egy érett, demokratikus nemzetnek szüksége van.

Hordosi János

Budapest utcáin

Két napja tart a tűzszünet. Két napja csak innen-onnan hallani egy puskalövést. Ilyenkor a járőrelek egymástól kérdezik — vajon ki löött?
— Az oroszok? — hallatszák a kérdés. — Azok már vonulnak — mondták többen is. De hogy bizonyosságot szerezzenek erre a jó hírré, hát a felkelőkből, katonákból és rendőrökből álló járőrökhöz fordulnak felvilágosításért. Azok készségesen válaszoltak minden érdeklődőnek. Felvilágosításokat adtak, vigasztaltak, nyugtatgattak. S az emberek megnyugodtak a válaszok hallatán.

A város utcáin a közlekedés megbérelt. Az emberek gyalogosan járnak. Az úttest aszfalt letépi a kirakat ablakáról. A plakátokat egy karikatúra volt, azokról a vezetőkről, akik eladták az országot, akiknek igáját a nép most végre lerázta a nyakáról. — Úgy-úgy, hagyja csak ott, éppen elég kinosztak bennünket — avatkozott bele a vitába több járőrel is, s a plakát visszakerült eredeti helyére.

A Széll Kálmán téren és az Alkotás utcában az emberek egyszerűen egyenletes zúgásra lettek figyelmesek. Egy pillanatra megálltak. — Mi lehet az? — Az arcvonások is megkeményedtek. De amikor már megállták a nemzetiszínű szalagokkal, zászlókkal feldíszített harckocsikat, teherautókat, ágyúkat, már megengyhültek a vonások. — Magyarok — a miénk. — Ezek a mi fiaink. S szinte egyszerre emelkedtek üdvözlésre a kezek. Hurrázott, éljenzett a tö-

meg. Igen, magyar katonák jöttek. Nem oroszok. S ez megnyugtató volt. Soha még ilyen nagy örömmel, ilyen nagy, nagy testvéri lelkesedéssel nem üdvözölték Budapest lakói a magyar katonákat.

Néha egy-egy üresen száguldó teherautó megáll, s a sofőr megkérdezi a járőreleket, ki merre tart? Píllanatok alatt megtelik az autó utassal. Kalausz nincs. Csengő sincs, de a sofőrök tetejét ha megdübörögtesse, az az ott megáll. Önkéntes indító is akadnak, akik harsány hangon kiáltják — mehet tovább.

A Nagyvásártelen nagy a sürgésforgás. Káposzta-, burgonya-, hagyma-, karalábé-, karfiol-, zöltség- és alma-hegyek várják a szállítást. Píllanatok alatt megpakolnak egy-egy teherautót s máris viszik az árut a piacokra, az üzletekbe, s a honvédségi alakulatokhoz. Soha, semmiféle munkaverseny nem készített a Nagyvásártelen dolgozóit olyan lendületes, gyors munkára, mint az, hogy a forradalom központjában, Budapest népének élelmiszerre van szüksége.

A József körúton, az Üllői úton és a Boráros téren voltak a legnagyobb harcok. Szerda délelőtt volt legnagyobb a tömeg is. Az emberek nézték a Kilián-laktanyát, a szétlőtt épületeket, a kiégett üzleteket, s az út közepén álló kiégett szovjet tankokat, harckocsikat, ágyúkat, teherautókat. Az út mellett egy faalkotmányban, halomba gyűjtve ott voltak a kilőtt lövedékek rézhévelyei. Öreg néni állt meg mellette. — Ilyenkor ellen harcolni kicskákál? Láttát már így a világ? — szölk, de mindjárt akad, aki válaszolt is a méltatlankodó néni-nék: — Bicska ide, bicska oda, mégiscsak elszellelték.

Kovács Erzsébet

— Ma megnyitják a következő fürdőket: Gellért, Széchenyi, Lukács, Rudas, Kun és Dandár utcai és a pesterzsébeti fürdőt. A rendkívüli helyzetben a fürdők törülkötőt és lepedőt nem tudnak adni. Nyitvatartási idő 9—14,30 óra.

Kedves barátom,

hozzád volna egy szavam, aki a Körút és Király utca sarkán ma délután oly tiszteltre méltó szüveddel küzdöttél elveid igazáért. Küzdöttél, am nem vitatkoztál. Altlitásaid védelmében nem kímélted hangszálad teljesítőképeségét, gesztusaid szélesen terültek el az utcáron, egész valód lázban égett. Gyönyörűséggel hallgattalak volna, ha nem jutott volna eszembe az új, demokratikus magyar élet egy nagy igazsága: ezután im-már nem elég erősen állítani. Ervelni és bizonyítani kell. Úgy ám, kedves barátom, de te nem érveltél, nem bizonyítottál, csupán a magadét hajtogattad, sőt, gyanakvással néztél mindazokra, akik egyelőre kételkedtek igazságodban.

Igy „vitatkoztál” egy Rákosi. Akihez neked s nekünk semmi kö-zünk. Mi nem akarunk többé egyoldalú „vitákat”. Nem ismerünk el ránkényszerített állításokat. Nem kell, barátom, nem kell többé önkény, „tűzzel-vassal” agitáció, nem kell egyszólamú demokrácia. Szabad vita és szabad véleménynyilvánítás kell. Hadd mondja el ki-ké közülünk, mit gondol, s az érvek mérkőzésén majd győz a jobbik. Aki meggyőz, meghajlok előtte, de aki csak az orrom alatt hadonászik, annak nem hiszek.

S még csupán azt, hogy mély gond rajzolódott ki bennem a te „érvelésed” láttán: nekünk nagy, igen nagy feladatunk lesz megtanulni a demokrácia lényegét és szabályait. Honnan is tudnánk, mi az, hiszen a múlt évek börtön-levegőjében mitsem sejtthünk feljőle. De most már okvetlenül meg kell tanulnunk vitatkozni, érvelni, és tiszteltben tartani mindenki más véleményét is. Csak ezt akartam mondani.

(ho)

Mi újság a szociáldemokrata párt házatáján?

Kéthly Anna, Kelemen Gyula és dr. Révész András az ideiglenes vezetőségben

Szokatlanul élnek ezekben a napokban a Conti utca környéke. Megalakult a Szociáldemokrata Párt, megkezdte szervezkedését, és az ideiglenesen megválasztott vezetőség rövidesen felhívással kíván fordulni a magyar nemzet legszélesebb tömegeihez.

Az ideiglenes vezetőség elnöke Kéthly Anna, főtitkára Kelemen Gyula, helyettese dr. Révész András.

Véltük nem tudunk beszélni, amikor felkerestük a szociáldemokraták házatáját, mivel éppen fontos megbeszélést folytattak, így Kálmán József, a pártvezetőség egyik tagja adott felvilágosítást kérdéseinkre.

Mi az álláspontja a most megalakult Szociáldemokrata Pártnak azokkal a volt vezetőségi tagjaival szemben, akik együttműködtek 1948 óta az MDP-vel?

— Ezekről a legteljesebben elzárkózunk, nem engedjük, hogy kö-zénk férközzenek. Elzárkózunk azoktól, akik az MDP-ben szerepet vállaltak, azoktól, akik hajlandók voltak azt mostanáig kiszolgáltatni. Semmiképpen nem fogadjuk soraink közé Justus Pált és társait.

— Történt valamiféle intézkedés az emigrációban élő volt szociáldemokrata vezetők hazahozatala érdekében?

— Már tegnap intézkedés történt, hogy a már hosszú ideje kényszerű emigrációban élő volt szociáldemokrata vezetőket, de elsősorban Szélg Imre elvtársunkat hazahozassuk. Reméljük, hogy a közeljövőben már meg is érkeznek Magyarországra.

— Mik a legsürgősebb feladatai a Szociáldemokrata Pártnak?

A kisiparosok az 1948. december 31-i magánjogi helyzetük visszaállítását kívánják Kisiparos-küldöttség az Országházban

Szerdán délelőtt az Országházban járt a magyar kisiparosok forradalmi tanácsának két küldötte. Az erldöttség megbeszélést folytatott Erdei Ferencel, a Minisztertanács elnökhelyettesével és Vas Zoltánnal, a közzellatási kormánybizottság vezetőjével és átnyújtották nekik a magyar kisiparosok kívánságait is.

A tíz pontból álló követelésben a kisiparosok kívánják a kisipar 1948. december 31-i magánjogi helyzetének visszaállítását. Azok a tulajdonosok kapják vissza kisüzemeiket — írják —, akikről a tulajdonjogot az államotitó szervek közvetlenül megvonták. Az ország iparossága, amely számarányánál fogva a lakosság tekintélyes hányada, a magántulajdon és a szabad kezdeményezés visszaállításával re-

Pártay, Kóvágó, B. Rác és mások a Kisgazdapárt intézőbizottságában

Tildy Zoltán kedd délutáni rádiónyilatkozatának elhangzása után gyors lendülettel megindult a Független Kisgazdapárt újjászervezése. A párt régi, Semmelweis utcai székházában és a parlamentben Tildy Zoltánnal egymást érik a különféle küldöttségek s a párt régi vezetői és képviselői Budapestről, de vidékről is. Érdeklődésünkre a jelenleg folyó szervezési munkáról a Független Kisgazdapárt egyik vezetője a következőket mondotta a Magyar Szabadság munkatársának:

— A Független Kisgazdapárt vezetősége nevében Tildy Zoltán, a párt utolsó vezére és Dobi István elnök megállapodtak abban, hogy a Semmelweis utcai székházban, amelyet kedden este a budapesti kisgazdapártiak átvettek, megkezdje működését egy

nyolctagú intéző bizottság, melynek Pártay Tivadar, B. Szabó István, Adorján József, B. Rác István, Szemes József, Kóvágó József, Csorba János és Németh Imre a tagjai.

Az intéző bizottság nevében szerdán délelőtt Pártay Tivadar, Kóvágó József és B. Rác István felkeresték Tildy Zoltánt és Dobi Istvánt, és megbeszéltek velük a párt újjászervezésének kérdéseit. Megtárgyalták a pártsajtó megindításának dolgát és amellett, hogy elhatározták a Kis Újság újrindítását, Pártay Tivadar közölte, hogy kisgazdapártiak átvették a Magyar Nemzet irányítását és átveszik a Hétfői Hírlapot is. A megbeszélések során B. Rác István felvetette annak a szükségszerűségét is, hogy az újjáalakító Parasztszövettség is napilapot kapjon. A budapesti újságokat a párt vezetőivel egyetértésben szerkesztőbizottság fogja irányítani, amelyben az intéző bizottságot Pártay Tivadar képviseli.

Miközben ezek a megbeszélések

folytak, különböző régi kisgazdapárti szervezetek vezetőinek küldöttségei érkeztek Tildy Zoltán államminiszteri hivatalába, közöttük egy XIII. kerületi küldöttség is, amelynek nagyrészt ipari munkások voltak a tagjai. A küldöttséggel Tildy Zoltán hatalmas elfoglaltsága miatt Dobi István, Pártay Tivadar és Kóvágó József tárgyalt.

Az intéző bizottság Erdei Ferenc hozzájárulásával használatra átvette a Magyar-Szovjet Társaság gépkocsiparkját. Ennek igénybevétele után

volt kisgazda képviselők a vidéki központokba is kimennek Budapestből, hogy meggyorsítsák az újjászervezés munkáját.

Annak, hogy a pártvezetők eddig csak telefonon tudtak érintkezni a vidékkel, nagy hátrányai voltak, főként abban, hogy azok a régi kisgazdapárti parasztképviselők és parasztvezetők, akik a múltban nagy aktivitással vettek részt a párt munkájában, nem tudtak még bekapcsolódni a központi szervezésbe.

Megkezdtek

a nyugdíjak folyósítását

A Nyugdíjügyi Főigazgatóság forradalmi bizottsága a kormány utólagos engedélyének reményében megkezdte a törvényellenesen, felsőbb rendeletre megvont nyugdíjak folyósítását. Saját jogú nyugdíjasoknak 400, özvegyeknek 200 forint nyugdíjat küld előlegként.

A Nyugdíjintézet ideiglenes forradalmi bizottsága közli, hogy az intézet minden nyugdíjas novemberi ellátását továbbította a Postaközpont leszámitoló hivatalához, mégis akadályok vannak a kifizetésnél. Az intézet felhívja a postahivatalokat, hogy a nyugdíjak kifizetését haladéktalanul kezdjék meg. (MTI)

— Mindenekelőtt **manifesztummal fordulunk a munkássághoz, parasztsághoz, értelmiséghez, kisiparosokhoz, a társadalom valamennyi rétegéhez, hogy kezdjenek hozzá az új, demokratikus Magyarország építéséhez.**

Ennek érdekében sürgősen összehív-

juk a munkásparlamenteket. Végül egyik legfontosabb feladatunk, hogy párttagságunkat megszervezzük. Már a kerületekben megkezdttük a szervezést, ez azonban még annyira kezdeti állapotban van, hogy részletesen nem is tudnék beszélni róla.

(B. Gy.)

Újjá alakult a Nemzeti Parasztpárt

Illyés, Féja, Keresztury, Kodolányi, Farkas, Németh László, Veres Péter, Szabó Lőrinc a tanácsadó testületben

Október 31-én, szerdán délután újjáalakult a Nemzeti Parasztpárt is. A parasztpárt Budapestben lakó tagjaiból, mintegy hat-hétszázán voltak jelen a városligeti Mezőgazdasági Múzeum udvarán tartott gyűlésen. Bejötték a gyűlésre a környékbeli falvakból, Fótról, Pécelről, Kistarcsáról stb. a régi parasztpárti vezetők is. A lelkes, de elég viharos hangulatú gyűlés élé **Illyés Gyula** terjesztette a párt ideiglenes vezető testületének névsorát.

Választották egy szellemi tanácsadó testületet, s ideiglenes intéző bizottságot. A szellemi tanácsadó testület tagjai: **Farkas Ferenc, Féja Géza, Keresztury Dező, Kodolányi János, Németh László, Veres Péter, Remenyik Zsigmond, Sinika István, Illyés Gyula, Szabó Lőrinc, dr. Püski Sándor.**

A párt ideiglenes főtitkára Farkas Ferenc lett. Titkára dr. Püski Sándor. Az ideiglenes intéző bizottság tagjai: Farkas Ferenc, Jocsik Lajos.

Hegyesi János, Bibó István, Hódi Sándor (Fót), Kurucz János, Zsebök Zoltán, Sebök István (Pécel), Kondor Imre, Zsigmond Gyula, Kelemen Sándor.

A gyűlésen kimondták, hogy a végleges vezetőség megalakítását majd a vidéki szervezetek megalakulása után összehívandó kongresszus dönti el. A gyűlésen többen felszólaltak, és elmondották, hogy a Nemzeti Parasztpárt szervezetei mind a fővárosban, mind vidéken sorra alakulnak. A gyűlésen jelenlevő értelmiségiek lelkesen csatlakoztak nemzeti forradalmunk eszményeihez.

A jelenlevő magyar írók Illyés Gyulával és Veres Péterrel az élen kinyilvánították, hogy szívből, lélek-ből támogatják új, magyar és nemzeti rendünk felépítését. A Nemzeti Parasztpárt országos központja Budapest, V. Dorottya utca 8. szám alatt működik, telefonja a Kulturálcapszolatok Intézete néven található a telefonkönyvben.

habilitálnak véli magát. Az üzemek átvételével egyidejűleg biztosítják a kermányt, hogy a lakosság zavartalan ellátását minden szempontból ki-elégítik, de kívánják, hogy minden kisüzemnek egyhavi termeléshez szükséges nyersanyag-mennyiségét hitelezze, amelyet azok záros határidőn belül visszafizetnek.

A memorandum szerint a magyar kisiparosok teljes szolidaritást vállalnak a kormánnyal, az egész nemzet követelésével, hogy a gyáripár valóban a munkásoké legyen és maradjon.

A további pontokban követelik az ipartestületek szakmak szerinti visszaállítását az 1947. december 31-i állapotok alapján, a sőtőiparban a éjjeli munka haladéktalan megszüntetését, a normák és a darabbér fel-

számolását és a kollektív szerződés alapján új bérrendszer bevezetését. Javasolják, hogy haladéktalanul szervezzék meg a kisipari miniszteriumot. Ugyanakkor a kisiparosság érdekeinek védelmére kívánják politikai párt alapítását is.

Erdei Ferenc és Vas Zoltán a kisiparosság kívánságait magukévá tették és türelmet kértek megvalósításukhoz.

Tildy Zoltán államminiszter a küldötteken keresztül a következő üzenetet küldte a magyar iparosoknak: „Minél több ember minél gyorsabban dolgozzék. Békét, rendet, munkát kívánok!”

Zavarban a francia kommunisták

A Szovjetunió felülvizsgálja a kelet-európai országokkal való kapcsolatát — írja a Figaro

A francia sajtó kezdetől fogva vezető helyen foglalkozott a magyarországi eseményekkel, a lapok naponként kétoldali terjedelemben számoltak be róluk. A beszámolókat megnehezítette az a tény, hogy Budapestet az volt zárva a külvilágtól, a hírszolgálat csak a budapesti rádió közleményeire szorítkozott.

A szerda reggeli francia sajtóban a magyar események már háttérbe szorultak az angol-francia beavatkozás hírei mögött. A Figaro szerint

a szovjet kormány nyilatkozata arra enged következtetni, hogy a Szovjetunió magyaránú felülvizsgálás alá veszi a népi demokratikus országokkal való kapcsolatát.

A Figaro kiemeli Nagy Imre beszédének azt a részét, hogy szakítanak az egy párt rendszerrel, és aláhúzza a kormány nyilatkozatának jelentőségét, amely szerint Gerő és Hegedűs felelős a vérontásért.

Az Aurore úgy véli, hogy Moszkvában a vezetők álláspontja megoszlik.

Sepilov az intervenció mellett van. Mikojan pedig ellene.

A szociáldemokrata Populaire vezércikkében foglalkozik a magyarországi események visszhangjával. Leszögezi, hogy a francia munkásmozgály nagy érdeklődéssel kísérté a magyarországi eseményeket, különösen a szakszervezetek emeltek szót a szovjet hadsereg beavatkozása ellen. A Populaire éles támadást intéz a Humanité és a Liberation ellen. Ez a két lap ugyanis visszhangozta a Pravda rágalmaival, amelyeket pedig a magyar kommunisták hivatalos lapja és a lengyel sajtó is visszatüsitott.

A Francia Kommunista Párt köreiben új zavar mutatkozik — írja a szocialista lap vezércikke —, ennek bizonyossága az is, hogy Pierre Courtade hallgat.

A legnagyobb éberséggel és figye-

lemmel kell kísérnünk a lengyel és magyar nép politikai fejlődését — írja vezércikkében továbbá a Populaire. Azért kell ezt tenni, mert ezek az országok most a szocialista és demokratikus tapasztalat útját választják. A lengyel és magyar nép mérhetetlen nagy reménye az, hogy most

konkrét formában építheti fel új szocialista társadalmát azzal a feltétellel, hogy ki tudja kerülni az újabb diktatúrát, mind a jobboldali, mind a baloldali diktatúra veszélyét és ki tudja kerülni a kapitalizmushoz való visszatérést — írja a szociáldemokrata lap.

A nyugat-német szövetségi kormány felhívása a magyar szabadságharc áldozatainak megsegítésére

Bonn, október 31. (DPA)

A nyugatnémet szövetségi kormány nyilatkozatot adott ki, és abban felszólít a magyar szabadságharc áldozatainak megsegítésére.

Dr. Otto Suhr, Nyugat-Berlin főpolgármestere bejelentette, fel akarja szólítani a nyugati fővárosokat, hogy indítsanak akciót Budapest megsegítésére.

A New York Times Magyarországról

New York, október 31.

A New York Times szerdai számában ezt írja:

„Moszkvának az az ígérete, hogy a szovjet örököt kivonja és Nagy miniszterelnök legutóbbi bejelentéseit a nép akarata előtti politikai meghódolást jelentenek.”

A lap így fejezi be cikkét: „A bator magyar nép sokat ért el hihetetlenül rövid idő alatt. A politikai győzelem máris kétségtelenül az övé.”

Olaszországban tízperces munkabeszüntetéssel adóztak a magyar felkelés áldozatai emlékének

A keresztény és szociáldemokrata szakszervezetekhez tartozó munkások kedden egész Olaszországban tízperces munkabeszüntetéssel emlékeztek meg a magyar felkelés áldozatairól.

A Legfőbb Államügyészség Forradalmi Bizottmányának közleménye

A Legfőbb Államügyészség Forradalmi Bizottmánya katonai és polgári ügyeseket küldött ki annak ellen, örszére, hogy a helyi forradalmi szervekkel vizsgálják felül a forradalmi megmozdulásban való részvétel miatt fogvatartott személyek szabadlábra helyezésének megtörténtét.

A forradalmi tömegek részére a politikai elítéltek szabadlábra helyezése érdekében kifejtett tevékenység nyomán a büntetés-végrehajtási szervek az országban több helyütt szabadon engedték az összes letartóztatottakat, közöttük olyanokat is, akiknek megbüntetését a nép követeli. Annak megakadályozása végett, hogy a Rákosi-rezsim védelmében, valamint a mostani forradalom leverése érdekében bűncselekményt elkövetett letartóztatottak, úgyszintén a közönséges bűncselekmény miatt elítéltek szabadlábra ne kerüljenek, a Legfőbb Államügyészség forradalmi bizottmánya elrendelte azoknak a szabadlábra helyezését, akiket a közéleti bűncselekmények, valamint a Rákosi-

rezsim ellen irányuló politikai bűncselekmények, úgyszintén a tagosítás és a termelőszövetkezetekkel kapcsolatosan elkövetett bűntettek miatt ez idő szerint fogva tartanak. A Legfőbb Államügyészség Forradalmi Bizottmánya egyidejűleg felkéri a helyi forradalmi szerveket, hogy a kijelölt ügyeseket munkájukban támogassák.

A Legfőbb Államügyészség Forradalmi Bizottmánya megkezdte az érvényben levő jogszabályoknak felülvizsgálását. (MTI)

A magyar külügyminiszter Bécsbe érkezett

Bécs, október 31. (AFP)

Horváth Imre, a magyar kormány külügyminisztere kedden délután repülőgéppel Bécsbe érkezett — jelenti a Die Presse című lap. A magyar külügyminiszter New Yorkba utazik az Egyesült Nemzetek székhelyére. Horváth Imrét a schwechati repülőtérre a bécsi magyar követ fogadta. (MTI)

A győri forradalmi tanács elnöke a szabadságharc külföldi támogatásáról

Szabó György, a győri forradalmi tanács elnöke mondotta:

— Felvettük a kapcsolatokat külföldi szakszervezeti szövetségekkel, amelyek több millió forint értékű segítséget ajánlottak fel az országnak. Nem tudunk annyi vonatot és teherautót küldeni a határra, hogy az eleget legyen az érkező szállítmányok átvételére.

Szükség esetén pénz, anyagi, élelmiszer és egyéb segítséget is tudunk adni Budapestnek. Csak azt kérjük: bizzanak bennünk és mi segítünk!

Megalakult a Magyar Újságírók Nemzeti Bizottsága

A Magyar Újságírók Országos Szövetségének eddigi vezetősége a mai napon lemondott. Az ügyek vitelét nagyrészt a sztálini korszakban hivatalosa gyakorlatától eltiltott, üldözött vagy börtönből vetett újságírókból alakult ideiglenes bizottság vette át. A bizottság tagjai: Avar Ferenc, Gedényi Mihály, Haraszi Sándor, Koroknay István, Magyar Pál, Natter-Nád Miksa, dr. Németh Gyula, dr. Schannen Béla, Szabó István, Száva István, dr. Szerelemhegyi Ervin, dr. Szigeti Endre. A bizottság a titkári teendőket ellátásával egyhangúlag dr. Schannen Bélát bízta meg.

A Magyar Újságírók Nemzeti Bizottsága felkéri a régi újságírókat, hogy címüket jelentsék be VI., Magyar Ifjúság útja (Andrássy út) 101. szám alá. Telefon: 221—699. (MTI)

IDŐJÁRÁS

Változó felhőzet

Várható időjárás csütörtök estig: változó felhőzet, több helyen még kisebb eső, a magasabb helyeken havasos, havazás. Mérsékelt, helyenkint élénkebb északkeleti-keleti szél. A hőmérséklet fokozatosan csökken.

zába látogatott el. Az orvosok a laktanya ebédlőjében rendezték be a műtőt, a kötözőt, a féktetőt és a gyógyszerraktárt.

Pestessy József dr., a Szolnok megyei kórház fiatal orvosa a legfontosabb harcok idején érkezett a fővárosba, és magával hozta a kórház fiatal orvosainak küldeményét: sok ezer forint értékű gyógyszert, köztöltőt. Tűzharcok közben vitte el a felkelőkhez az enyhülést hozó gyógyszereket. Példája nem egyedülálló, több önfeláldozó orvos, felcsere és ápolónő sietett a nehéz helyzetben levő felkelők segítésére. Pestessy József dr. az elmúlt néhány nap eseményeiről a következőket mondotta:

— Nehéz helyzetben voltunk, gyógyszerek, műszerek egyáltalán nem álltak rendelkezésünkre. A súlyosabb sebesülteket, sérülteket a laktanya hátsó kapuján vittük ki, s szállítottuk a környező klinikákra. A könnyebb sérülteket a helyszínen kezeltük, s próbáltunk megenni nindent, ami emberileg tehető volt. Itt az étkezde-helyiségben könnyebb műtőket is nagy számban végeztünk.

Ezután a laktanya élelmiszerellátásáról érdeklődött az MTI munkatársa. A konyhában hatalmas üstökben főtt a szerdai ebéd. A menü: raguleves és libasült. A hátsó udvarban sorban állnak a most érkezett teherautók. Oldalukon felirat: Szolnok, Debrecen, Decs község küldeménye a hős felkelőknek. Az autók színültig rakva a legfontosabb élelmiszerekkel. Bővíven van burgonya, sertés-, borjú-, marhahús, liszt, cukor, zsír, só az

egyik autón egy szállítmány jég érkezett. A konyhai dolgozók elmondották, hogy szinte megható az az áldozatkészség és szeretet, amellyel a falvak népe küldi adományait a fegyveres harc hőseinek. Mint mondták, már akkora készlettel rendelkeznek, hogy nem tudják hol tárolni az élelmiszert, s ezért a küldeményeket kórházakhoz, bölcsődékhez, napközi otthonokhoz és más intézményekhez irányítják.

Az első emeleten az egyik szobában a laktanya vezetősége és a rendőrség, honvédség délelőtt érkezett képviselői tanácskozónak. Közülük Maléter Pál ezredes, mellette Kopácsi Sándor budapesti rendőrfőkapitány, Király Béla a nemzetőrség egyik vezetője és mások. (Maléter Pál azóta a honvédelmi miniszter első helyettese, Király Béla a budapesti helyőrség parancsnoka lett.)

A tanácskozáson megalakították a forradalmi karhatalmi bizottságot, amely egybefogja és egységesen irányítja a magyar fegyveres alakulatokat, a honvédséget, a rendőrséget és a nemzetőrséget. A tanácskozáson kimondták, hogy a forradalmi karhatalmi bizottság legfontosabb feladata a győzelmes nemzeti demokratikus forradalom vívmányainak megvédése a restaurációs és reakciós kísérletekkel szemben. Célul tűzték ki a forradalmi harcokban részt vett honvédségi, rendőrségi és karhatalmi egységek egységes vezetését, hazánk belsejének és rendjének helyreállítását, az AVH leszerelését, továbbá üzemi örségek megalakítását. (MTI)

Ne engedjük beszennyezni a forradalom becsületét!

Kereken kimondjuk: az utcai népitálatokra, az önbíráskodásokra, a forradalom szellemétől idegen uszításokra gondolkodunk. Ne féljünk kimondani — nemcsak leírt betűvel, de ahol kell, élőszóval is — ezek beszennyezhetik tiszta forradalmunk, dicsőséges világraszóló győzelmünk becsületét.

Joggal fordul a népharag azok ellen, akik az önkény brutális végrehajtói voltak. Csordultig télt a gyűlölet pohara azok ellen, akiknek búcsúja a magyar néptől orgyilkosság és golyózápor volt. Kell a megtorlás, kell a büntetés — de ne úgy, ahogy ők jártak volna el, ha vérbe fojtják a magyar nép forradalmát.

Nemcsak a függetlenségért — a demokráciáért, a törvény és jog uralmáért, az emberség diadaláért is harcoltunk. Ugye tudod ezt, szabadságharcos, aki életed kockáztatásával álltál ki az idegen uralom ellen? Ugye tudod ezt, fiatal munkás és diák, akinek még a füledben csengenek anyád szép, igaz szeretetre oktató szavai? Hát ne engedd,

hogy a szenvedély által elvakítottak, akik sokszor nem is a harcolók sorából kerültek ki, csak alamuszli hasznélvezői mások vére hullásának, most vérbosszúra, linesre buzdítsanak.

Magyarország a törvény országa lesz! Es a törvény vaskeze le fog csapni azokra, akiknek lelkiismeretét bűnök, tömeggyilkosságok terhelik. Itélni fog a törvény — és ez az ítélet elégtételt hoz a megkínzóknak és megsebzetteknek.

De csak akkor lesz így, ha valóban a törvény országát építjük, és kiállunk férfias ettökéltséggel minden garázdaság ellen.

Bűnhódni kell — de csak a bűnösöknek!

Büntetni kell — de nem újabb bűnök elkövetésével!

Itélni kell — de nem az utcán, nem pillanatnyi felindulásban, hanem ott, ahol a törvény méltó szigora, méltó formában érvényesül.

Ma ránk tekint esodálattal az egész világ. Védjük meg forradalmunk becsületét!

Száznegyvenezer négyzetméter ablaküveg áll rendelkezésre

A Város. és Községgazdálkodási Minisztérium jelenti:

A Budapesti lakosságát ért üvegkárak gyors pótlása érdekében közöljük: 140 000 négyzetméter ablaküveg áll rendelkezésükre jelen pillanatban. Jelentkezni a kerületi nemzeti bizottságnak, vagy a kerületi ingatlankezelő vállalatknál lehet. A jelentkezés alapján az épületellátó vállalatok raktáraiban levő ablaküveget a lakosság rendelkezésére bocsájtják.

A gyors helyreállítás érdekében

egyelőre egysorosán lehet az ablakokat beüvegezni.

A minisztérium már kedden felhívta a kisiparosokat és a kisipari szövetkezeteket országsszerte, hogy jelentkezzenek a KIOSZ-nál, hogy milyen mennyiségű üveg áll rendelkezésükre. A felhívást megismételjük.

Az intézmények, vállalatok, hivatalok katedrálüveg biztosítása céljából jelentkezhetnek a helyi nemzeti bizottságoknál, valamint intézményesen jelentkezhetnek a Város. és Községgazdálkodási Minisztériumban is, Szalay utca 16. szám alatt. (MTI)

Megfelelő a kórházak ellátása

Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztatója

Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztatója alapján közli a Magyar Távirati Iroda, hogy a fővárosi kórházai a betegek, s a harcok során megsebesültek elhelyezése általában megfelelő. Több kórházat, amelyek a tűzharc során megsérültek, kijavítanak, helyreállítanak. Az ezzel kapcsolatos munkálatok már megkezdődtek, de kérik a szakmunkások további segítségét. Az élelmezés és a gyógykezelés ugyanancsak megfelelő. Közli az Egészségügyi Minisztérium, hogy a kórházakban fekvőkhöz hoz-

zártartozóik a nap bármely szakában ellátogathatnak.

Mi a helyzet a közegészségügy terén?

Szükséges volna a köztisztasági vállalatnak hozzálátnia a szemet eltávolításához. Feltétlenül nagy segítséget jelentene számunkra, nagyban segítené betegeink ellátását, ha a Patyolat Vállalat a kórházak és más egészségügyi szervek és a lakosság részére elvállalná a mosási, tisztítási munkákat. (MTI)

Az egyiptomi hadszíntérről

Szerdán hajnalban lejárt az ultimátum, amelyben az angolok és franciák az ellenségeskedések megszüntetését kérték. Eddig nem érkezett jelentés az egyiptomi fővárosba arról, hogy bárki partraszállt volna a Szezei-csatorna övezetében. Hivatalosan meg erősített hírek szerint, a nyugati hatalmak erői útnak indultak, hogy megszállják a csatorna mentén a kulcsfontosságú helyeket.

Kairó az angol-francia fenyegetés ellenére nyugodt. Nasszer egyiptomi elnök nem adott kétséget aziránt, hogy csapatai igyekeznek megakadályozni mindenféle partraszállást.

Szauz király rendeletére Szauz-Arábiában általános mozgósítást hajtanak végre — jelentette Jeddahból a közép-keleti hírügynökség.

A hír szerint Szauz király érintkezésbe lépett Eisenhower elnökkel

és „felhívta figyelmét arra a tényre, hogy Izrael agressziója nem csupán a közép-keleti térség, hanem az egész világ békéjét fenyegeti”. (MTI)

Az angol és francia parlament vitája a középkeleti kérdésről

London, október 31.

Az angol alsóház kedden rendkívüli ülést tartott a szuezi válság megvitására. A vita végeztével az alsóház 270 szavazattal 218 ellenében bizalmat szavazott a kormányban — jelenti az angol rádió.

A francia nemzetgyűlés két háza nagy szótöbbséggel ugyanancsak jóvá hagyta a francia kormány középkeleti politikáját.

Elutazott Melbourne-be a magyar olimpiai csapat

A magyar sportközvélemény vegyes érzelmekkel fogadta a hírt, hogy a magyar olimpiai csapat a nemzet forradalmi harcai közepette mégis útra készül. Maguk a csapat tagjai is — főként a családosok — szintén aggodalmukat fejezték ki, hogy vezetőik ennyire jóhalálban kívánják az indulást. Utazási nehézségek is voltak. A MÁVAUT Forradalmi Tanácsa azonban öt autóbusszal az olimpiások segítésére sietett. Így jutott azután el a csapat a komáromi határállomásra. Innen a csehszlovák autóbussztársaság biztosította sportolóink útját Pozsony felé.

A magyar olimpiai csapat, amint ismeretes, néhány kiváló sportolóval és edzővel bővült, akik Sebes Gusztáv, Kelen Béla és Kutas István általános vezető; Szegő Dezső és még négy kísérő helyébe kerültek. Így tehát a csapattal utazik Földessy Ödön távolugró, Krasznai Sándor gerelyvető, Somogyi István gyaloglóbajnok, Sidák Ferenc, Gerlach Gyula műugrók, a fiatal gyorsúszó Dobay Gyula és Zimanyi Róbert, a kormá-

nyos négyes kormányosa is. Az edzők közül a megüresedett helyekre Simk Ferenc és Gróf Ödön került.

A magyar olimpiai csapat egyébként teljes: Csermák és Benedek is egészséges. Csupán Iharos Sándor kiváló hosszútávutónak mondotta le kiutazását, hivatkozva rossz egészségi állapotára.

A csapat tagjai — annak őszinte kifejezésére, hogy egyetértene a magyar nemzet forradalmával — elhatározták: az olimpiái felvonuláson a Kossuth-címert viselik majd mezükön.

Újra megalakul a régi hírneves FTC! November 1-én, délután 2 órára az Üllői úti sporttelepen összejönnek a sportklub edzői és volt szakosztályvezetői, hogy kimondják az FTC megalakulását, és meghatározzák a szervezeti szabályzatát. Amint hallottuk, az MTK is újjáalakul.

MAGYAR SZABADSÁG

Független demokratikus napilap.
Felelős szerkesztő: ifj. Veres Péter;

Jelentés a forradalom egyik fellelővárából

1956. október 31.

A budapesti felkelők egyik fellelővárja, az egykori Mária Terézia-laktanya, a Nagykörút és az Üllői út sarkán levő Kilián György-laktanya. A Magyar Távirati Iroda munkatársa látogatást tett a laktanyában és a Corvin mozi környékén.

A Práter utca körüli torkolatánál fegyveres rendfenntartók állják el a járókelők útját. Hatalmas tömeg áll a kordonon kívül, nézi a súlyosan sérült házakat, a kemény harcok nyomait viselő környéket. A kordonon átjutva az első, ami szembe tűnik, az, hogy az egészségügyi osztagok nagy munkában vannak: fertőtlenítő szerekkel járják a környező utcákat, fertőtlenítik a holttesteket.

A Kilián-laktanya kívülről szomorú képet nyújt. A körüli sarka teljesen szét van rombolva. Az Üllői úti homlokzaton egymást érik a súlyos belövésnek nyomai. A laktanyával szemközt házak is hasonló képet nyújtanak.

A laktanya bejáratánál fegyveres felkelők állnak őrséget. Amikor megtudják, hogy újságíró akar látogatást tenni a laktanyában, udvariasan utat engednek, sőt, útba is igazítják a látogatót. A laktanya belseje sokkal megnyugtatóbb látványt nyújt. Az első udvaron nagy a sürgés-forgás, sapkájukon Kossuth-címert viselő katonák szállítják a konyhára az élelmiszert, fegyvereket, orvosok nyújtanak elsősegélyt az enyhébben sebesülteknek.

Az MTI munkatársa először a felkelők sebtében felállított kis kórhá-